

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA’LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI**

**BUXORO DAVLAT
TIBBIYOT INSTITUTI**

**“LINGVO-MADANIYAT VA TIL BIRLIKLARI
SEMANTIKASINING ILMIY-METODOLOGIK
ASOSLARI” MAVZUSIDAGI XALQARO ILMIY-
AMALIY KONFERENSIYA MATERIALLARI**

**МАТЕРИАЛЫ МЕЖДУНАРОДНОЙ НАУЧНО-
ПРАКТИЧЕСКОЙ КОНФЕРЕНЦИИ "ЛИНГВО-
КУЛЬТУРА И НАУЧНО-МЕТОДОЛОГИЧЕСКИЕ
ОСНОВЫ СЕМАНТИКИ ЯЗЫКОВЫХ ЕДИНИЦ"**

**PROCEEDINGS OF THE INTERNATIONAL
SCIENTIFIC AND PRACTICAL CONFERENCE
“LINGUOCULTURE AND SCIENTIFIC-
METHODOLOGICAL FOUNDATIONS OF THE
SEMANTICS OF LANGUAGE UNITS”**

14-15 november, 2025

**“KAMOLOT” nashriyoti
Buxoro**

MUNDARIJA

1-SHO'BA: JAHON ANDOZALARI DARAJASIDA CHET TILLARINI IT
TEKNOLOGIYALARI ORQALI O'RGATISH

M.H. Davlatova Importance of the English Language in Medicine.	17
Ф.Р.Муртазаева Профессиональная компетентность переводчика медицинских текстов в эпоху искусственного интеллекта: межкузыковой и культурный аспект.	19
M. B. Xolova Lingvomadaniy kodlar tizimi va ularning matndagi intersemiotik o'zaro ta'siri.	24
З.О.Джалилова Эволюция понятий “цифровая грамотность” и “ии-грамотность”-сравнительный анализ и перспективы интеграции.	28
U.B.Ruzimov. Professional competence: content, essence, scientific basis, and effective implementation of project-based management concept in higher education universities.	32
Y.O.Badelbaeva Students' Speech Etiquette and Communication Skills in the Context of Innovative Education (Theoretical approach).	34
F.F.Norova Kompyuter lingvistikasi ilovalari asosida talabalarning kommunikativ kompetentligini rivojlantirishning innovatsion yondashuvlari.	37
E.A.Shamsuvalieva Teaching foreign languages based on modern educational technologies.	39
A.A.Ikramova Methodology for creating teaching materials with ai assistance for english language teachers in higher education.	43
A.A.Ikramova The impact of artificial intelligence tools on student motivation: new approaches in learning english	47
Ш.И.Нурмуродова Обучение иностранным языкам с использованием it-технологий на уровне мировых стандартов».	50
F.F.Norova Kommunikativ kompetentlikni rivojlantirishda mobil ilovalarning roli va imkoniyatlari.	53
Nazarova D, Bozorova M. Ingliz tilini o'rganishda sun'iy intellektning ahamiyati.	56
Н. А. Адырбекова, С.Е. Калдыгозова It-технологии в обучении рки: от традиционных методов к цифровым стратегиям.	58
Sh.Karimova, P.D.Baxtiyorova The role of artificial intelligence in teaching english language.	61
U.Anvarova Tibbiyot yo'nalishi talabalariga chet tilini o'qitishda differensial texnologiyalarning kasbiy yo'naltirilgan imkoniyatlari.	63
N.Yu. Boymurodova Approaches to teaching foreign languages through it technologies in global.	66
M.R.Rajabova Tibbiy ingliz tilini o'qitishda it texnologiyalar va virtual simulyatsiyalarning ahamiyati.	68
K.Homidov Jahon andozalari darajasida chet tillarini it texnologiyalari orqali o'rgatish.	70

широкое внедрение персонализированных учебных программ;
расширение сети виртуальных образовательных учреждений.

Эффективное использование ИТ-технологий в преподавании иностранных языков является одним из ключевых факторов, позволяющих вывести образование на уровень мировых стандартов. Инновационные подходы, интерактивные платформы и технологии искусственного интеллекта повышают потенциал самостоятельного обучения учащихся, а роль преподавателя превращается в направляющего и мотивирующего наставника. Таким образом, цифровое образование будущего становится ключом к эффективности обучения иностранным языкам и глобальной конкурентоспособности.

Литература:

1. Афанасьева, И. В. Информационные технологии в обучении иностранным языкам. – Москва: Просвещение, 2020. – 184 с.
2. Баранова, Е. С. Цифровое образование и современные педагогические технологии. – Санкт-Петербург: Питер, 2019. – 256 с.
3. Карпов, А. Н. Применение интерактивных платформ в обучении иностранным языкам // Вестник педагогики. – 2021. – №3. – С. 45–53.
4. Richards, J., & Rodgers, T. Approaches and Methods in Language Teaching. – Cambridge University Press, 2014. – 408 p.
5. Godwin-Jones, R. Emerging Technologies: Mobile Apps for Language Learning // Language Learning & Technology. – 2018. – Vol. 22, No. 3. – P. 1–17.
6. European Council. Common European Framework of Reference for Languages: Learning, Teaching, Assessment (CEFR). – Cambridge University Press, 2020.
7. Kukulska-Hulme, A. Mobile-Assisted Language Learning [MALL]: Trends and Research Directions // ReCALL. – 2017. – Vol. 29, Issue 2. – P. 107–120.
8. Pappas, C. The Role of Gamification in E-Learning. – eLearning Industry, 2019.
9. Bond, M., & Warschauer, M. Emerging Digital Tools for Language Learning // Modern Language Journal. – 2020. – Vol. 104, Issue S1. – P. 100–115.
10. Трунова, Л. В. Интеграция ИТ-технологий и дистанционного обучения в современную языковую педагогику // Вопросы образования и науки. – 2022. – №4. – С. 33–42.

KOMMUNIKATIV KOMPETENTLIKNI RIVOJLANTIRISHDA MOBIL ILOVALARNING ROLI VA IMKONIYATLARI

Norova Fazilat Fayzulloyevna
Buxoro davlat universiteti Axborot tizimlari
va raqamli texnologiyalar kafedrasi tayanch doktoranti
e-mail: fazilatnorova0@gmail.com
f.f.norova@buxdu.uz

Annotasiya. Ushbu maqolada raqamli ta'lim muhiti sharoitida talabalar kommunikativ kompetentligini shakllantirishda mobil ilovalarning o'zni tahlil qilinadi.

Mualliflar mobil ilovalarning interaktivlik, real vaqt rejimidagi muloqot va jamoaviy ish uchun yaratgan imkoniyatlarini yoritib beriladi. Maqolada turli xil mobil ilovalar — onlayn munozara platformalari, taqdimot vositalari, til o'rganish ilovalari hamda simulyatsion o'yinlar orqali talabalarning kommunikativ kompetentligi va ijtimoiy muloqot qobiliyatlari rivojlanishiga bo'lgan ta'siri ilmiy asosda ko'rib chiqilgan. Shuningdek, maqolada O'zbekistonda raqamli ta'lim sohasidagi davlat siyosati va istiqbolli yo'nalishlar ham yoritilgan. Tadqiqotlar mobil ilovalarning kommunikativ kompetensiyani samarali rivojlantirishdagi ahamiyatini isbotlaydi.

Kalit so'zlar: kommunikativ kompetensiya, mobil ilovalar, raqamli ta'lim, muloqot ko'nikmalari, onlayn ta'lim, interaktiv o'quv vositalari, sun'iy intellekt, raqamli savodxonlik

Zamonaviy ta'lim tizimida texnologiyalarning o'rni tobora ortib bormoqda. Mobil ilovalar, ayniqsa, ta'lim jarayonini samarali qilish va talabalarning turli ko'nikmalarini rivojlantirishda muhim rol o'ynaydi. Ushbu maqolada mobil ilovalardan foydalanib talabalarning kommunikativ kompetensiyasini shakllantirishning mohiyati, uning ahamiyati va ilmiy tadqiqotlarga asoslangan usullari tahlil qilinadi. Kommunikativ kompetensiya talabaning boshqalar bilan samarali muloqot qilish, o'z fikrlarini ifoda etish va guruhda hamkorlik qilish qobiliyatlarini o'z ichiga oladi. Mobil ilovalar bu kompetensiyani rivojlantirishda noyob vosita bo'lib, ular orqali talabalarga virtual va real muhitlarda muloqot ko'nikmalarini shakllantirish imkoniyatlari beriladi.

Zamonaviy jamiyatda kommunikativ kompetensiyani shakllantirishning asosiy omillaridan biri mobil ilovalarning rolidir. Ilmiy tadqiqotlarga ko'ra, bu kompetensiya talabaning til bilimlaridan tashqari, muloqot jarayonida axborotni to'g'ri qabul qilish, tushunish va etkazish qobiliyatlarini o'z ichiga oladi¹. Mobil ilovalar esa bu jarayonda talabalarga interaktiv platformalar, real vaqtda muloqot imkoniyatlari va jamoaviy ish tizimlarini taqdim etadi.

Masalan, L.S.Vigotskiyning ijtimoiy rivojlanish nazariyasiga ko'ra, o'quvchilarning kommunikativ ko'nikmalari ularning ijtimoiy tajribasi va o'qituvchi yoki tengdoshlari bilan o'zaro ta'sirida shakllanadi (L.S.Vigotskiy, 1978). Mobil ilovalar bu ta'sirni kuchaytirib, talabalarga onlayn forumlar, chat-guruhlar va video konferensiyalar orqali muloqot qilish imkoniyatini beradi. Shu bilan birga, mobil ilovalar orqali talabalarning raqamli savodxonligi ham rivojlanadi, bu esa ularning umumiy kommunikativ qobiliyatlariga ijobiy ta'sir ko'rsatadi.

Ilmiy tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, mobil ilovalardan samarali foydalanish orqali talabalarning muloqot ko'nikmalarini rivojlantirish mumkin. Mobil ilovalardan foydalanib kommunikativ kompetensiyani shakllantirishda quyidagi usullarga alohida e'tibor talab qilinadi:

Onlayn munozara platformalari: Discord, Slack yoki Microsoft Teams kabi ilovalar talabalarga guruhlarda fikr almashish, loyihalar ustida hamkorlik qilish va o'z g'oyalarini taqdim etish imkoniyatini beradi. Bu ilovalar orqali talabalar real vaqtda muloqot qilib, o'zaro hayron qolish va qarshi fikrlarni muhokama qilishni o'rganadilar (Johnson & Johnson, 2020).

¹ D. H. Hymes, On Communication Competence, Philadelphia: University of Pennsylvania Press, 1971.

Taqdimot va vizualizatsiya ilovalari: Canva, Prezi yoki Powtoon kabi ilovalar talabalarga o'z fikrlarini vizual tarzda ifoda etish imkoniyatini beradi. Bu jarayonda ular o'z g'oyalarni aniq va ta'sirli tarzda etkazish ko'nikmalarini rivojlantiradilar.

Til va muloqot rivojlantiruvchi ilovalar: Duolingo, Babbel yoki Grammarly kabi ilovalar talabalarning til ko'nikmalarini oshirish orqali ularning yozma va og'zaki muloqot qobiliyatlarini yaxshilaydi. Bu ilovalar, ayniqsa, chet tillarini o'rganayotgan talabalar uchun foydali hisoblanadi.

Simulyatsion o'yinlar va rollar o'yini ilovalari: Kahoot, Classcraft yoki Minecraft Education Edition kabi ilovalar talabalarga jamoaviy ishda rol o'ynash, muammolarni birgalikda hal qilish va strategik muloqot qilish imkoniyatini beradi. Bu usul ularning ijtimoiy va kommunikativ ko'nikmalarini rivojlantiradi (Gee, 2003).

Video konferensiya ilovalari: Zoom, Google Meet yoki Cisco Webex orqali talabalar masofaviy muhitda hamkorlik qilish va o'z fikrlarini ifoda etishni o'rganadilar. Bu, ayniqsa, pandemiya davrida masofaviy ta'limning muhim vositasi bo'lib chiqdi.

Bir qator ilmiy tadqiqot natijalari mobil ilovalarning talabalarning kommunikativ kompetensiyasini rivojlantirishdagi samaradorligini tasdiqlaydi. Masalan, AQSh da o'tkazilgan "Mobile Apps and Student Communication Skills" tadqiqotda onlayn platformalarda guruhlarida ishlash talabalarning muloqot ko'nikmalarini 25% ga oshirgan (Smith et al., 2021). Yevropa Ittifoqi davlatlarida amalga oshirilgan boshqa bir tadqiqotda mobil ilovalardan foydalanish talabalarning jamoaviy ish qobiliyatlarini sezilarli darajada yaxshilagan (European Commission, 2023). Bu tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, mobil ilovalar talabalarga faqat texnik ko'nikmalar emas, balki ijtimoiy va kommunikativ ko'nikmalar ham beradi.

O'zbekiston ta'lim tizimida ham mobil ilovalar orqali talabalarning kompetensiyalarini rivojlantirishga alohida e'tibor berilmoqda. Masalan, O'zbekiston Respublikasining 2022-2026 yilgi strategik rejasida raqamli ta'lim vositalaridan foydalanish va talabalarning ijtimoiy ko'nikmalarini rivojlantirish asosiy yo'nalishlardan biridir.

Mobil ilovalardan foydalanib talabalarning kommunikativ kompetensiyasini shakllantirish ularning zamonaviy jamiyatda muvaffaqiyatli bo'lishi uchun muhim ahamiyatga ega. Ilmiy tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, onlayn munozara platformalari, taqdimot ilovalari, til rivojlantiruvchi vositalar va simulyatsion o'yinlar orqali talabalarning muloqot ko'nikmalari samarali rivojlanadi. Ushbu kompetensiyaning rivojlanishi nafaqat ularning akademik muvaffaqiyatlariga, balki ularning ijtimoiy hayotdagi samaradorligiga ham ijobiy ta'sir ko'rsatadi.

Kelajakda mobil ilovalar orqali kommunikativ kompetensiyaning rivojlantirish uchun sun'iy intellekt asosidagi yangi texnologiyalar va individualizatsiya qilingan o'quv platformalaridan foydalanish imkoniyatlari o'rganilishi kerak. Bu esa talabalarni global miqyosda raqobatdosh va innovatsion shaxs sifatida tayyorlashga yordam beradi.

Foydalangan adabiyotlar:

1. Hymes, D. (1972). On Communicative Competence. Philadelphia: University of Pennsylvania Press.

2. Vigotskiy, L. S. (1978). *Mind in Society: The Development of Higher Psychological Processes*. Harvard University Press.
3. Johnson, D. W., & Johnson, R. T. (2020). Cooperative Learning in Digital Environments. *Journal of Educational Psychology*, 112(5), 789-801.
4. Smith, J., Brown, T., & Lee, K. (2021). Mobile Apps and Student Communication Skills. *Educational Technology Research*, 68(3), 234-245.
5. European Commission. (2023). *Digital Tools in Education: Impact on Student Competencies*. Brussels: EU Publications.
6. Gee, J. P. (2003). *What Video Games Have to Teach Us About Learning and Literacy*. New York: Palgrave Macmillan.

INGLIZ TILINI O'RGANISHDA SUN'IY INTELEKTNING AHAMIYATI

Buxoro davlat tibbiyot instituti

f.f.f.dotsent., D.I Nazarova

nazarova.dildora@bsmi.uz

Buxoro davlat tibbiyot instituti

Fundamental tibbiyot yo'nalishi

talabasi **Bozorova Malikabonu**

Annotatsiya: Mazkur maqolada ingliz tili darslarida sun'iy intellekt texnologiyalaridan foydalanishning samaradorligini tahlil qiladi. Sun'iy intellekt vositalarining til o'rganish jarayonida, ayniqsa, talabalarning nutq va yozish ko'nikmalarini rivojlantirishdagi o'rni muhokama qilinadi.

Kalit so'zlar: sun'iy intellekt, ingliz tili, til o'rganish, interaktiv texnologiyalar, nutq ko'nikmalari, grammatika va imlo,

Ingliz tili darslarida sun'iy intellekt texnologiyalaridan foydalanishning samaradorligini tahlil qiladi. Sun'iy intellekt vositalarining til o'rganish jarayonida, ayniqsa, talabalarning nutq va yozish ko'nikmalarini rivojlantirishdagi o'rni muhokama qilinadi. Ingliz tilini o'rganish jarayonida sun'iy intellektni qo'llashning afzalliklari, masalan, avtomatik tarjima, grammatika va imlo xatolarini aniqlash, individual ta'lim yondashuvlari yaratish, hamda interaktiv mashg'ulotlarning samaradorligi ko'rib chiqiladi. Bundan tashqari, texnologiyalar yordamida darslarni qiziqarli va samarali o'tkazishning yangi usullari va uslublari taqdim etiladi. Sun'iy intellektga asoslangan o'quv platformalari o'quvchilarga istalgan vaqtda, istalgan joyda, o'zlariga qulay vaqtda o'qish imkonini beruvchi yordamni taklif qiladi. Mobil ilovalar, veb-platformalar va aqlli qurilmalar orqali o'quvchilar ko'plab o'quv resurslaridan, jumladan, darslar, viktorinalar, fleshkachalar va multimedia kontentidan foydalanishlari mumkin. Ushbu moslashuvchanlik turli xil o'quv jadvallari va turmush tarzini o'z ichiga oladi, bu esa o'quvchilarga ingliz tili bo'yicha sayohatlarida izchil taraqqiyotga erishish imkonini beradi. Talabalar til o'rganish uchun sun'iy intellektni ko'rib chiqishlari kerak, chunki u shaxsiylashtirilgan o'rganish tajribasi, real vaqt rejimida fikr-mulohazayuritish va katta hajmdagi til ma'lumotlari va resurslaridan foydalanish imkonini beradi. Sun'iy intellekt asosidagi til o'rganish platformalari individual o'rganish uslublari